

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica šte. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrtletna . . . „ 1.—
Posam. šte. . . „ 0-10

Št. 11.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1910.

Leto V.

Listnica uredništva. Naše dopisnike prosimo, naj ne pišejo s takozvanim tintnim svinčnikom, ker povzročajo taki dopisi grozno muko črkostavcem, s katerimi morate imeti vsaj nekoliko človeškega usmiljenja. Piše se najbolje z navadnim črnolom ali pa z navadnim, nikdar ne s tintnim svinčnikom. Brez zamere tistim, ki bi se čutili prizadeti, nasprotno: navaden svinčnik ali peresno držalo v roke in hitro spisati in poslati dopis »Naši Moči«.

Posnemajte!

Ljubljana, 9. februarja 1910.

Ljubljansko krščansko-socialno tobačno delavstvo, lahko rečemo brez vsakega pretiravanja, je strokovno stanovsko najbolj združeno. Nad 1600 članic in članov ima »Podporno društvo«, krajna skupina »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« ima že tudi malone 1100 članic in članov. Poleg tega pripada malone vse delavstvo raznim izobraževalnim in političnim in nabožnim organizacijam.

Ker to znamo, ob ustanovitvi »Jugoslovanske Strokovne Zveze« nismo mislili na to, da se razprede v velikem obsegu agitacija za pristop k »Jugoslovanski Strokovni Zvezi« tudi med tobačnim delavstvom, dasi smo seveda tudi tobačno delavstvo seznanili z nameni in koristmi, ki jih nudi vsaki članici in vsakemu članu nova organizacija, a naglašali, da mora vsak zaveden tobačni delavec, vsaka zavedna tobačna delavka biti član Podpornega društva in krajne skupine. A tobačno delavstvo se ni hotelo omejiti zgolj na agitacijo za pristop J. S. Z., šlo je korak dalje in veliko tobačnih delavcev in delavk je pristopilo J. S. Z., tako da se je vršil danes že ustanovni shod krajne skupine J. S. Z. v dvorani Slovenske krščansko-socialne zveze. Predsednik odboru nove krajne skupine je zaslužni voditelj kršč.-soc. tobačnega delavstva tov. Alojzij Čatar.

Omenjamo še, da pristopi Jugoslovanski Strokovni Zvezi »Podporno društvo« in da bo prav gotovo krajna skupina tobačnega delavstva J. S. Z. ostala med krajnimi skupinami nove prepotrebne in prekoristne organizacije najmočnejša, kar je že danes.

V ožgled taki požrtvovalnosti klobuk doli in posnemajte!

Tobačno delavstvo.

Delavci! Delavke!

Te dni bodo volitve v bolniški odbor.

Kakor vsako leto, se jih tudi letos samoobsebi umljivo, krščansko tobačno delavstvo samostojno udeleži. Krščansko-socialni delavci! Krščansko-socialne delavke! Vaša sveta dolžnost je, da se volitev udeležite in da volite samo tiste kandidate in kandidatkinje, ki jih priporoča krščanska tobačna delavska organizacija.

Socialna demokracija postopa zadnje čase sem tako, kakor bi nikdar ne smela nastopati dostojna stranka. Zasmehovanje, zasmehovanje, tožarenje naših somišljenikov in somišljenic je na dnevnem redu. Ob volitvah dokažite, krščanski delavci, krščanske delavke, da je socialna demokracija v naši tvornici brez moči in brez pomena. Dolžnost vsakega zavednega krščanskega tobačnega delavca je, da ne odda le sam svojega glasu kandidatom naše organizacije, marveč agitirati mora tudi za to, da socialno-demokratski agitatorji in agitatorice s kakimi lažnjivimi pretvezami in spletkami ne vzamejo nobenega našega glasu. Pazite natančno na vse socialno-demokratske zvižaje in poskrbite, da ne bo nihče po socialni demokraciji zmešan volil socialno-demokratske kandidate in kandidatkinje.

Volite le tiste kandidate in kandidatkinje, ki Vam jih priporoča vodstvo krščansko-socialne tobačne delavske organizacije, ki so:

Verbič Ivan
Zajc Ivan
Savenz Josip
Koprivc Helena
Rojc Marija
Juvanc Frančiška

Nobenega drugega ne volite! Pri volitvah v bolniški odbor dokažite, da je krščansko tobačno delavstvo ljubljansko zavedno in disciplinirano.

Z listkom v roki obsodite protidelavsko postopanje socialne demokracije!

Kandidati in kandidatkinje krščanske tobačne delavske organizacije so le zgoraj navedeni delavci in delavke.

Pogumno, neustrašeno v volivni boj!

Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani.

Alojzij Čatar, Ivanka Kocmur,
predsednik, zapisnikarica.

Krajna skupina Ljubljana »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«.

Josip Savenz, Mici Blejec,
predsednik, zapisnikarica.

Delavci! Delavke!

Krajna skupina Ljubljana »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« naznanja, da ima svoj letni občni zbor v sredo, **dne 16. februarja 1910.** takoj po končanem tvorniškem delu v prostorih S. K. S. Z. s sledečim vspeodom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Govor državnega in deželnega poslanca dr. Janeza Ev. Kreka. 3. Blagajniško poročilo. 4. Tajniško poročilo. 5. Volitev društvenih funkcionarjev. 6. Raznoterosti.

Člane in članice naprošamo, naj se občnega zbora polnoštevilno udeleže.

Krajna skupina Ljubljana »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«.

Josip Savenz, Mici Blejec,
predsednik, tajnica.

ZAHVALA.

Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani se najtoplejše zahvaljuje tem potom tvrdkam R. R. Miklavc, Češnik & Milavec, I. C. Mayr in Petkosi, kakor tudi lekarnarjem Bohinec, Sušnik in Mayr za obilno podporo, ki so jo blagovolili pokloniti društvu ob letošnji društveni predpustni veselici.

Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani.

Alojzij Čatar, Ivanka Kocmur,
predsednik, zapisnikarica.

Carska zločinstva.

(Dalje.)

Sedaj začuje njegovo uho lire mile glasove: z umno roko je segla slepica v strune. Grobna tišina je v krogu, celo grda obraza krečmarice in njene dekle se vidita prijaznejša. In sedaj se zasliši prijazen, milek glas med brenkanjem harfe, čuje se glas, ki strinja lepoto z umetnostjo. Aricija poje o bolečini, samemu stati na svetu, brez prijateljev, brez nade; žalostno tožeč se združujeta glas in lira v sladkih harmonijah. Kar nenadoma spremeni se spev; mlada pevka navdušeno preslavlja srečo v prijateljstvu, v ljubezni in še bolj vero, oblaževalno vero, ki visoko povzdigne nad zemsko trpljenje in zemeljsko veselje in vsakaterga uho poslušaja petje kakor kako višje razodenje. Skoro nevoljno se ozro gostje na ravno prišedšega motilca, ki stopi precej brezozirno čez prag, nato pa obstoji, očaran od prijetnega glasu.

Tujec je zagrnen v plašč, ki zakriva njegovo postavo kakor čepica, ki sega do čela, njegovo obličje, ki je obrobljeno z go-

sto, črno brado. S čudovitim očesom pregleduje zbirališče: nekak zaničljiv posmeh mu igra krog ustnic, ko opazi Epiharito, kojo pri priči spozna, dasi je tudi preoblečena. Nato begajo njegove oči dalje od mlade pevke do Spora, ki sedi nepremakljiv, v sé zatopljen na svojem stolu. Zunanja oblika mladeničeva mu menda dopada in ravno hoče k njemu stopati, ko konča Aricija svojo pesem. Obilna pohvala jej zadoni in ni jej treba prositi plačila svoje umetnosti: radovoljno dene vsakdo svoj dar v skledico, slepici v naročje. Tujec si ogleda zadaj še pevko bolj natanko, njegov pogled vzplamti, kakor divje zveri; a v istem trenutku se obrne stran; kajti ravno vstaja Epiharita s svojima spremljevalcema in stopa k Ariciji. Spoštljivo se manjši umaknejo.

»Dete moje,« reče cesaričina bralka s svojim globokim, lepim glasom: »govorica o tvoji umetnosti ni varala; dar, kakor je tvoj, ne sme hirati v gostilni, kajti prelep je, da bi ga tratila za ušesa surovega ljudstva; v plemeniti hiši, v najplemenitejši v Rimu, poj, in obečam ti bogato plačilo.«

Aricija zmajuje z glavo. »Jaz sem ljudske dete, pustite me med mojimi, blagi gospod,« odgovori Aricija.

Epiharita se smehlja. »Razumem te,« jej rečem, »toda ne boj se ničesar! Tebe moti moj nasvet, kakor moja obleka; jaz sem ženska, kot ti, Eparita, bralka cesarice Agripine, in k njej, k najvišji gospej v Rimu, te vabim, da jo razveseljuješ s svojo umetnostjo.«

»Aricija,« kliče slepica, »bogovi potrošajo srečo v tvoje naročje; Agripine velikosrčnost te bo osrečila in mene s teboj!«

Dvomljivo se ozre Aricija na govorečo.

»Ali morem revica odreči željo cesaričino?« odgovori nato. »In vendar odrekla bi jo, — kajti nevesta sem blagega, krepostnega mladeniča, — ako bi mi ne obljubili, da bom pela le Agripini in njenim gospem, da ne sme biti zraven oni strašni, pri čegar imenu mi že kri zastaja: Neron!«

»Neron! Neron ima jutri dosti opraviti s svojim obhodom,« odvrne Epiharita; »rada obečam v imenu Agripine, kar zahtevaš. Tu je železno pisalo in voščena ploščica; zaznamuj na njo svoje stanovanje in jaz

Prometna zveza.

Umrli je dne 5. t. m. prožni delavec in član »Prometne zveze« Jožef Menart v Veliki Loki pri Žaljni, star 27 let. Pri kidanju snega se je revež pehladil in mu je pljučnica prestrigla nit mladega življenja. Pogreba so se udeležili poleg sorodnikov in pokojnikovih znancev tudi vsi prosti železničarji. Prostanek zbirke za venec se je izročil pokojnikovi materi. Naj v miru počiva!

»Prometna zveza«, krajna skupina Ljubljana, sklicuje v soboto 10. t. m., ob pol 8. uri zvečer v salonu gospe A. Češnovar, Kolodvorske ulice št. 33, sestanek po § 2. Krščanski železničarji se prosijo, naj ne prezró vabila in naj se sestanka udeleže.

Električna razsvetljava osebnih vlakov v Avstriji. Povodom nedavne grozne nesreče na železnici Kanada-Pacific je pričela tudi avstrijska javnost glasno razmotrivati vprašanje o električni razsvetljavi osebnih vlakov in izrazila željo, naj bi se tudi državni železniški svet pečal prav temeljito s to važno zadevo. Gospod dvorni svetnik Rosche, železniški glavni ravnatelj v pokojju, se je prvi oglašil in povedal, da se je pri zadnjem zasedanju železniškega sveta v družbi s stavbenim nadsvetnikom Güntherjem odločno protivil upeljavi plinove luči v železniške vozove, ker je ista velike nevarnosti in se toplo zavzel za električno luč, ki je pri železnici velike vrednosti radi preprostosti in ker ni tako nevarna. Državni železniški svet je enoglasno sprejel predlog dvornega svetnika Rosche, ki zahteva dobro, moderni tehniki primerno luč v železniških osebnih vlakih. Žalostno pa je, pravi dobesedno g. dvorni svetnik, da avstrijska državna železniška uprava že preje ni uvedla električne luči v osebnih vlakih, dasiravno jo je na to opozorilo že nebroj železniških nesreč. Nemčija je v tem oziru pred nami in jo je spametovala samo ena nesreča, ki se je pripetila vsled plinove luči. Ako avstrijska železniška uprava vsled štedljivosti ni uvedla električne luči v vozove, je to svojo štedljivost drago poplačala. Velike nesreče, ki so se pripetile na avstrijskih progah, daleč presegajo tiste vsote denarja, ki jih je avstrijska državna uprava prihranila s tem, da ni upeljala moderne električne luči. Pri vsaki večji železniški nesreči napravi največ škode ogenj, ki nastane po že dovršeni pravi železniški nesreči. To dokazujejo vse zadnje večje železniške nesreče v Mariboru, Herlisheimu, Sablé, Uberskem in Kanada-Pacific železnici. Morda bo avstrijska železniška uprava vendar prišla do pameti.

Pisalni stroji v brzovlakih. Angleške železniške uprave so sklenile, uvesti na progi Birminghan-London v brzovlake pisalne stroje, ki omogočijo trgovcem, ki se vozijo nad dve uri v vlak, že v vlak, izvršiti vso ali vsaj delno korespondenco in se, ko pridejo v London, lahko brez skrbi popolnoma posveté le drugim trgovskim opravilom. S 1. februarjem se namreč vozi v brzovlaku več ženskih uslužbencev, ki pišejo diktate na stroj ali pa tudi stenografirajo in pozneje napišejo vse na stroju. Ta ugodnost, ki je pa prav cena, se plača pri blagajni in je na voznem listu označena.

Med brati in sestrami.

Jesenice. Vedno jasnejše se kaže tudi pri nas, da le tisti, ki ima kaj pod palcem, lahko izhaja. Ne le, da mu delavci po sili skup nosijo v trgovino in gostilno, tudi c. kr. okrajno glavarstvo gleda na to, da se polni žeča še bolj nabaše. Pa poglejmo usodo delavca, misli nas obdajajo, da je on za to na svetu, da kapitalisti izvajajo vso moč iz njega, potem ga pa poženo po svetu, da naj živi morda od zraka, ali pa naj berači, ako prej ne pogine. Dokler ima delavec kak vinar v žepu, ga imata tudi trgovec in gostilničar v čisljih, ko je pa suh, mu pokaže vrata. Morda si pa kdo misli: Saj imamo c. kr. okrajno glavarstvo, katero skrbi za jeseniško delavstvo, da se mu dobro godi, da imajo zdrava stanovanja za malo mesečnino. V zdravstvenem oziru tudi skrbi ter nadzoruje, da se tovarniška postopja tako zidajo, da so poleti hladna, pozimi pa topla, v katerih ni prepiha. Zato ni jetičnih ljudi med delavstvom. A kdor to misli, se presneto moti. Kdor pa misli, da c. kr. glavarstvo podpira delavstvo s tem, da mu pomaga, da postane svoj lastni gospodar, ko kak delavec prosi za dovoljenje izvrševati kako obrt, ta se še bolj moti. Kaj je mar c. kr. glavarstvu v Radovljici, ako je desetino delavcev jetičnih? Ali mu je mar, ako delavec stanuje v zaduhlih kletih in v podstrešjih, kjer mora dežnik odpreti, ako dežuje, da more svoje borno kosilce použiti? Kaj je mar c. kr. glavarstvu, ako prosi kak delavec za kako koncesijo, četudi ima ugodne prostore? Odgovora ne dobi ali pa se ne reši prošnja, katera leži plesnjiva v predalu več mesecev. Ako pa prosi za gostilniško koncesijo kak bogat revež z več sto tisoči, kateri ima že gostilno ter več drugih obrti, dobi od našega c. kr. glavarstva takoj koncesijo, da ima dve gostilni, ker je revež ter ne more živeti z stotisoči premoženja. Delavec, ti si pa bogat, saj imaš roke in kopico otrok. Ako ima kdo svojo hišo ter bi rad imel gostilno, mu je ne dovoli naše c. kr. okrajno glavarstvo. Mi si to tako tolmačimo: Visoki gospodje so teh misli, za kaj bo delavcu gostilna, dajmo jo raje revežu s tremi hišami, v dveh naj ima gostilno, na tretji pa št. 13. Delavec naj hodi k bogatini z novci, dokler je mlad in zdrav, ko še zasluži kak krajcar, potem ko ga iz tovarne vržejo, naj pa za en »ohtele« šnopsa dela bogatino.

Sava. Pogrebno društvo pri nas že deluje. Na pepelnico je imelo prvi pogreb. Ne moremo opisavati vseh ceremonij, katere so se po naših mislih kaj čudno vršile. A pri tem najnovejšem špasu na Savi so se uresničila naša prorokovanja: Prišel je mož z brado pokopavat, kakor so naznanjali plakati. Kako bo v drugo, bomo že poročali. Da je imelo pogrebno društvo tako kmalu po ustanovitvi priložnost stopiti v akcijo, pripomogle so največ pustne šeme. Upamo, da bomo v kratkem poročali, da je pogrebno društvo imelo zopet opraviti s pogrebom kake pustne šeme. — Eden, ki je šel za pogrebom, pa mu je žal.

Iz Idrije. Naši nasprotniki imajo tako čudne pojme o javnih zadevah, da je res težko ž njimi gotoriti vsaj o tem, kar bi bilo na korist vsem slojem idrijskega mesta. Mi

smo zadnjič pisali, da je bilo v državnem proračunu, tiskanem leta 1908. za leto 1909., vpostavljenih 2500 kron za potrebno razširjenje na naši c. kr. rudarski ljudski šoli. Da jim olajšamo iskanje, smo jim citirali kar stran, na kateri se to nahaja, namreč na strani 374. Zadnji »Naprej« pa piše: »Če je to res?« Torej on dvomi, mesto da bi se prepričal iz knjige. In če bi bilo res, naj bi bil prejšnji poslanec skrbel, da bi se bilo to izvedelo, ali pa obvestil o tem svojega naslednika g. Gangla, modruje »Naprej«. Mi smo že zadnjič pisali, da so dotično mesto čitali na naši ljudski šoli, torej so bili ti v prvi vrsti poklicani obvestiti svoje ljudi, in so najbrž tudi storili. Več se vendar ne more dati nasprotni stranki pojasnil. Proračun našega mesta se tudi na javni deski objavi, da je predložen. Ali naj tudi na to opomni prejšnji poslanec svojega namestnika? Je li njegov sluga, da bi stikal za takimi stvarmi in ga opozarjal ali upeljeval v njegov delokrog svojega namestnika? Če ste torej zamudili pravi obrok, po čemu krivdo zavračate na druge in vprašujete kdo laže? — Ne verjamejo tudi, da je Seitz pisal, da sedaj ni lojalno pri ministristvu delati na zvišanju plač pri naših učiteljih, ko se gre za to, da dežela prevzame šolo v svojo oskrb. No, le vprašajte pri dotičnih krogih, pa vam bodo postregli s pismom, vsaj ti nišo skrivali vsebine, ker so se sploh rpi svojih tovarniških pritoževali, da se niso na pravo tvrdko obrnili. Naša stranka, pravi, zopet snuje načrt, da bi idrijsko realno premestili v Ljubljano. Ali se socialna demokracija tako sramuje svojih zaveznikov, da njihove kozle zvrča na klerikalce? Od naše strani je bil hud odpor proti temu, sklenilo ga je kat. pol. društvo takoj, ko je čulo o nameri liberalcev in v »Slovenec« se je bralo ogorčeno protestiranje. Vse to preze »Naprej« in le tolče po klerikalcih, češ, ti delajo na škodo delavcu. Najbrž se še prihodnjič kaj pomenimo, kako sploh delajo proti šoli, da bi še to odpravili, kar imamo, a na papirju pa vedno mažejo kako so za napredek.

Z Vrhnike. Napolitično društvo strojarskih pomočnikov na Vrhniki je imelo v nedeljo, dne 30. januarja t. l. svoj VI. redni občni zbor. Predsednik Fr. Mikuš je navzoče pozdravil ter izrazil svojo zadovoljnost na tem, da so se društveniki razun male izjeme polnoštevilno udeležili zborovanja ter pokazali s tem, da se za društvo tudi res zanimajo. Iz letnega poročila povzamemo, da ima društvo 35 rednih, 4 podporne in 1 častnega člana, skupno 40 članov. Dohodkov je imelo 466 K 90 vin. Stroškov pa 289 K 66 v., obolelim članom je izplačalo 126 K 80 vin., brezposelnim članom 98 K, popotnim članom 42 K, skupno 266 K 80 vin. Čisto premoženje koncem leta 1909. znaša 926 K 94 vin. Mnogo koristnega v prosep društva se je potem sklenilo. Debate so bile kaj živahne, četudi ne povsem stvarne in dosledne. Društvo se je v primeroma kratkem času jako lepo razvilo, uapmo, da bo tudi v bodoče vztrajno vršilo človekoljubno svojo nalogo. Naj ne bo nobnega zavednega strojarskega pomočnika na Vrhniki in v okolici, kateri ne bi bil član našega društva. Zatorej tovariši po poklicu! Stopite v naše vrste, za korist Vaše se gre tukaj! Na svidenje torej

sama te bom v obleki svojega spola proti poldnevu peljala k Agripini.«

S tresočo roko izpolni mlada deklica bravki željo, ker pozna razžaljivi ponos Agripinin in se boji osvete mogočnice.

Epiharita vtakne tablico k sebi in odide. Tujec se oddahne, ko se zapro vrata za družčino. Sedaj stopi k pevki, ona pa se skoro umakne, ker jo preplašijo plamteče oči, ki zro vanjo iz bradatoga obličja.

»Tudi jaz bi ti rad pokazal, ljubki slavček,« ji reče, »svojo hvalo. Tu je zlato za tvojo voditeljico in zate; vzemi ta prstan,« — in pri teh besedah potegne železen obroč s prsta, ki kaže čudovito zvito kačo, — »ne zaničuj tega spomina: prišel je iz Egipta; posvetil ga je Anubijev duhovnik. Mar-li zaničuješ bogove, kakor se ti gnjusji Neron?« vpraša ostro, ko vidi, da se deklica obotavlja.

Čudno, plaho čustvo stiska Ariciji prsa. »Ste-li prestregli moje besede?« reče boječe. »Nehote so mi prišle iz mojih ust. Tako rada bi ga ljubila in spoštovala, toda ali ga morem, ako se brani duša? Vklepam ga v svojo molitev, da bi se omečilo njegovo srce in se obrnilo od krvi.« —

»Pusti cezarja!«¹⁾ reče tujec nevoljno. »Je-li solncu mar, ako ga pesnik slavi za kralja ali ako laja nad njim pes? Od bogov mi govori; kajti čudno se mi je dozdevalo, ko sem poslušal tvojo pesem, o moči bogov nisem čul ničesar. Pela si o ljubezni, a ne od Venere,²⁾ ne od Amorja. Vzemi prstan,« govori skoro z zapovedujočim glasom, »ali naj mar msilim, da zatajuješ bogove?«

Deklica uboga ter natakne prstan na svoj prst.

»Hvala vam, tuji mož,« reče s trepetajočim glasom. »Vidite, da častim vse, kar je lepo in časti vredno.«

¹⁾ Cezar = cesar.

²⁾ Amor (Ljubezen) je bil po veri pogonov sin Venere. Slikali so ga kot nagajivega, hudobnega dečka, ki je imel vedno poln tul puščic in jih je spuščal nad ljudi ter jih ranil s puščicami ljubezni, da so potem reveži ginili, ker so bili nesrečno zadeti, nesrečno ljubili. Zato še sedaj govore o tem ali onem: ta ljubi, ta je zaljubljen, zadel ga je Amorjeva puščica. S tem so naznanjali nevarno, zogubno in nenadno moč ljubezni.

Aleksandros je opazoval na svojem sedežu pogovor Aricije z divjebadatim možem; ni mu bil prikrit nemir deklice. Sedaj stopi k njej in prijemši jo za roko, ji reče z mehkim glasom: »Pojdi, dete moje, mračni se; čas je, da te spremim.«

Tujčeve oči jezno bliskajo na starčeka, kakor na nepoklicanega nadležnika.

»Ste-li vi dekličin oče, stari, srebrolasi mož?«

»Ne, njen oče nisem, pa njen očetovski prijatelj,« odvrne Aleksandros.

»Tedaj bi jo imeli varovati modrovanja, zdi se mi, da njena vera v stare, častivredne bogove nekdanjih dni nevarno omahuje. Kakor sem zvedel v Efezi, se potikajo tukaj po Rimu oznanjevalci neke nove, smešne vere in zapeljujejo moško in žensko k neveri. Kristjani se zovejo ti razkolniki. Pazite na deklico, stari; kakor čujem je Neron neki neizprosljiv privržencem Jezusa Krista, ki je bil za časa Tiberija na križ prabit. To so puntarji, ki podirajo oltar in prestol!«

(Dalje prihodnjič.)

Ljubljansko delavstvo! V nedeljo ob 10. uri dop. shod v S. K. S. Z.

vsako prvo nedeljo v mesecu na mesečnem sestanku.

Trst. Večkrat je že bilo v »Naši Moči« povedano, kako strogo da se postopa na policijskem uradu z našimi dekleti. Zopet imamo nekaj slučajev, ki se dajo pribiti. Lansko pomlad, ko je neka deklica R. V. po neprevidnosti v kuhinji padla in si z vročo jedjo zelo opparila roko, ker je pa mislila, da to ne bo tako hudo in da se bo roka kmalu zacelila, ni šla takoj isti večer po navetu gospodinje k mestnemu zdravniku. Drugi dan ji je pa gospodinja prinesla pöselsko knjižico, v kateri je bilo zapisano »zdrava odpuščena«. Dasi je bila dotična že eno leto in devet mesecev v hiši, vendar jo je gospa odslovila brez odpovedi in brez vsake odškodnine. Dekle je moralo za 13 dni v bolnišnico in tudi še potem ni mogla delati, tako da je bila dva meseca brez službe. Gospa ji ni hotela nobene škode povrniti in tudi ne bolnišnice plačati. Zato je iskala pomoči pri policiji, policijski uradnik pa ji je grozil, da jo pošlje po odgonu, ako ne odjenja od svojih zahtev. Nato se je obrnila na komisarijat, kjer ji je eden gospodov obljubil, da bo morala gospa vse stroške povrniti. Ker je ap slučajno isti gospod ravno tisti čas šel na dopust, njegov namestnik se je pa za ubogo deklico malo brigal, dognal je le toliko, da je gospa le bolnišnico plačala. R. V. je še potem, ko je ozdravela, od gospe zahtevala službeno spričevalo, kar ji pa gospa noče storiti, ker s tem jo hoče prisiliti, da zopet k njej v službo stopi, in jo je še trikrat nazaj prosila, sèveda deklica ne posluša glas svoje nekdanje krute gospe. — Drugi slučaj: T. B. je prišla v jeseni leta 1909 iz svojih enomesečnih počitnic iz Štajerskega nazaj v Trst, kjer je vstopila pri neki obitelji za tri tedne v službo. Potem si je drugo službo dobila, za katero je pozneje zvedela, da ni nič kaj prida, zato je poslala svojo prijateljico T. W. po poselsko knjižico, gospa je vzela odpoved na znanje, s pripombo: »knjižico pa dobite na policiji«. Tako sta šle obe na policijo. T. W. ostane v predstobi, T. B. je šla v pisarno. Uradnik ji je najprvo na njeno zahtevo hotel knjižico dati. Ko jo hoče ta vzeti, optegne jo nazaj in pravi: »Z vami moram drugače postopati. Kje je vaša prijateljica? Ona odgovori: »Od zunaj.« Uradnik zahteva, naj jo pokliče notri, kar je tudi storila. T. B. vpraša: »Kaj bo pa zdaj? Kaj smo pa storile?« Uradnik pravi: »Nič, ni, le malo potrpite.« V tem jih pa začne dotična pisarica, ki je tudi v uradu, zmerjati, kakšna so dekleta, kako so oblečene, da so zdolej vse razcapane, umazane in brez spodnjih kril, navrh pa vse nase natlačijo, in se našarijo kar le morejo itd. Uradnik jih je hotel zagovarjati, češ, saj to ne velja vam, saj ve ste čedno oblečene, ampak druge so take. Nato vstopi civilno oblečeni redar in pravi: »Ve greste z mano!« Obe ste hiteli: »Kam? Kaj smo naredile?« A to ni nič pomagalo, morale sta v policijsko stražnico, kjer so bili uniformirani stražniki. Tam sta jokali in prosili, naj ju vsaj zaslišijo, saj nista nič storile. A vse zaman, podpisati sta se morali, in hajd v voz s stražnikom vred, ki je na nju čakal, in so ju odpeljali v ulico Tigor v zapor. Ker sta še vedno jokali, prosili in bili vse iz sebe, da se pri preiskavi niti same sleči niste mogle. Čez noč so ju dejali v ječo, a drugi dan so ju poslali po odgonu domov na Štajersko. Stariši so se jih doma celo ustrašili, meneč, bogvé kaj posebnega ste zakrivili. — Kratek čas po tem dogodku bilo je zopet drugo deklica štiri dni v zaporu radi tega, ker ni službe v pravem času nastopilo. Nekatero službo so res take, da je skoraj boljše za nekaj ur v zaporu prebiti, kakor službo nastopiti. Ker je mnogo služb takih, da se deklice duševno in telesno opkvari. — Takih slučajev bi se dalo brez števila navesti, a bodi za danes dovolj. — V tem oziru same ne vemo, kje pomoči iskati. Vsaka se boji sitnosti imeti, ker ni nikake pravice, in vendar kako je to hudo in sramotno, ne le za isto deklico samo, ki to poskusi, marveč tudi za njene stariše in sorodnike, da, za celo vas, za celo občino. Nihče ne verjame rad, da se radi takih malenkosti dekleta zapira ali po odgonu po-

šilja, dočim ostane mnogo vlačug in pokvarjenih nekaznovanih, ker se znajo dobro zgovoriti. — Če bi pa me zahtevale radi takih krivic, ki se nam gode od strani podkupljivih pisarniških uradnikov, naj se isti na policijskih uradih odstavijo in namestijo s konceptnimi uradniki. To bi bilo joj; potem bi se takoj reklo: ja, to je nemogoče, koliko bi to več državo stalo itd. Kaj ne, to pa nič državo ne stane, da se nedolžna dekleta v zapor vodijo, v ječe zapirajo in po odgonu pošiljajo. To stane le posamezne občine, in gospodarje, ki plačujejo davke v državno blagajno, občinske davke, poleg tega pa še občinske doklade za nedolžne žrtve svobodo-lahkomiselnih uradnikov, ki so povečini kmečki sinovi ali pa falirani študentje in tako zatirajo nižji stan. — Kar se pa zmerjanja tiče, je pa tudi dosti nesramno, da se po uradih dekletam očita, kako so oblečene. Marsikatera deklica dela za malo plačo, obleko mora pa le čedno imeti, če ne pa službe ne dobi. Vse toži o draginji; ali me kaj ceneje dobimo kot drugi? Kdaj se nam je plača zboljšala? Če se kupi ceno blago, ni vredno, da se ga šivilji dá, katero je treba tudi dobro plačati. Ako se pa kupi nekoliko boljše blago, se mora že dva meseca za eno priprosto obleko delati in služiti. Kje so potem čevlji in drugo. Potem naj si pa še prihrani za čas brezposelnosti, ki je posebno v poletnem času zelo dolgotrajen; za starost ni mogoče nič prihraniti. Pa bo kdo rekel, dekleta si lahko same obleko napravijo in zašijejo. Res je, dan ima 24 ur, a gospodar zahteva največkrat več kot dve tretjini ur zase, torej le pičla tretjina ostane dekletu za prepotrebni počitek. Kdaj se bo kaj storilo za nas? Možje, delavci, kateri imate voljno pravico, pazite, komu daste ob času volitev svoj glas. Tudi Vi nam zamorete pomagati, ako oddaste vsakikrat svoje glasove za tiste moze, ki imajo srce za ubogega trpina. Ne leži krivica na nas, da moramo tak terorizem voljno prenašati saj me, ki nismo z vami enakopravne. Pomagate pa Vi lahko nam v tem oziru. Saj vendar je med nami največ kočarskih, najemniških in delavskih hčera. Prosimo tudi p. n. gg. državne poslance, da nam v tem oziru tudi kaj pomagli.

Vevče. Pri naši gospodi gre vse gladko. Kar si izmislijo, vse jim obvelja. Po zaslugi g. nadravnatelja Tittelna vzeta 2 odstotka še sedaj nismo dobili nazaj. Pač pa si je g. nadravnatelj izmislil in dovolil nekaj novega. Pri zadnjem štrajku je bilo sklenjeno, da se nihče ne sme masreglovati radi stavke. A to točko je sedaj g. nadravnatelj zamenjal z novo, namreč s to, da se tri leta ne sme nobenemu delavcu plača zvišati, kar je javno povedal. Ker je to točko spremenil katero je deželni glavar potrdil, je začel delavce preganjati, in sicer tako-le: Dve delavki sta se v tovarni radi osebnosti skregali. Konec je bil, da je bila tista, ki je bila napadena, odpuščena, tista ki je napadla, pa je dobila osemdnevni dopust. Odpuščena gre prosit ravnatelja, da bi jo še obdržal, a on pravi, da je še od stavke zaznamovana, ker je bila ena ta hudih. Govori se, ko bi ne bila slučajno hčerka neke osebe, bi že ostala še v službi, tako pa nikakor ne. Stvar se je izročila obrtnemu sodišču. — Neki delavec, ki je pri delu nekaj obolel, ni mogel zdelati odmerjenega mu dela isti dan, pač pa je prihodnji dan naredil vse, kar je zamudil. Bil je odpuščen s pripombo, da je bil eden glavnih stavkarjev. In tako bo šlo počasi eden za drugim, dokler bo še kdo v tovarni, ki je stavkal. Bomo videli, kaj poreče obrtno sodišče k temu. G. nadravnatelj naj nikar strune preveč ne napenja, da mu ne počí. Le pamet, gospoda, le pamet!

Iz Vevče. Preljuba »Naša Moč«! Opozarjam te kot zvesti tvoj prijatelj, da ne hodiš več v naš kraj, ker bi postala lahko nesrečna. Že vidim, kako me prestrašena gledaš, češ, kaj se je zgodilo in pa kdo je junak, ki bi mi bil kos. Veš to je pa tako-le: ker si v zadnjem času tako nečuvno žalila naše vse časti vredne gospose, do te ti hoteli dati v roke pravici. In tako te, ljuba prijateljica, zasledujejo; oh, bojim se, da se preveč ne prestrašiš, — orožniki. Ja, čisto gotovo te

iščejo po hišah, kje da stanuješ. Torej ogibaj se tega kraja! ako ti je kaj za prostost! Tvoj prijatelj.

NOVE ŽELEZNIŠKE DOLOČBE ZA OSEBNI PROMET.

Opomin za vstop se sklicuje samo na večjih postajah v čakalnici s klicanjem, zvonjenje odpade popolnoma. Stanje vlaka v postaji je samo takrat za sklicati, kjer vlak stoji več kakor 4 minute. V slučaju zamud sklepnega vlaka (Anschlusszug), zaradi vlakove zamude ali če naslednji vlak izostane, so določila tako uravnana in razširjena, da sme ali ima pravico zahtevati, da se sme porabiti tudi višji vlak brez doplačila, v okoliščini tudi po drugi progí, ako mogoče na njegovo namenjeno postajo že plačani vozni listek pelje ali ima tudi pravico, vsoto, ki znaša ceno neporabljenega listka, se mu more povrniti ali pa na njegovo postajo nazaj spremeni brezplačno, kakor tudi prtljago in to le v slučaju, ako je namen njegovega popotovanja zaradi zamude vlaka, po višji sili ali drugi okolnosti trpi.

Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.

Dober tek je dobra stvar,
Zanemarjaj je nikár!
Dober tek imaš vsak dan,
Ako vživaš

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2.40.

Kabinetna kakovost „ „ 4.80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarilo pred ponaredbami!

A. ŽIBERT

• LJUBLJANA •
PREŠERNOVA ULICA

PRIPOROČA SVOJO VELIKO
ZALOGO ČEVLJEV
DOMAČEGA IZDELKA.

**Veliki nakup zniža ceno
Veliki promet
omogoči veliki nakup**

Vsled tega gledam edino na veliki promet in prodajam blago po najnižjih cenah. Ne visoke cene, ampak veliki promet je moj dobiček, ker se blago hitreje proda, stranka je zadovoljna ker sveže blago po ceni kupi. Pri nakupu manufakturnega (švaninega) blaga dobi se za moške ali ženske fino ali prosto blagovno-life se poslužiti tvrdke

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica 5, to je glavna trgovina. Podružnice tvrdke so: Pri Škofu, Pogačarjev trg (Sadni trg) v veliki mestni hiši Pri Miklavžu, Medena ulica

V vseh teh trgovinah se bode prepričali v veliki zalogi blaga vseh vrst v nizkih cenah in prijazni postrežbi

Pazite natančno na imenovane tvrdke

Na deželo se pošiljajo vzorci poštnine prosto

Velika zaloga! Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaže i. t. d.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat i. t. d. Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb. - Primerna darila za godove in druge prilike -

Priporoča se z velespoštovanjem

FR. MERSOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (šifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARDJA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši »KMEŠKE POSOJILNICE« nasproti gostilne pri »FIGOVCU«.

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

:: novosti ::

v konfekciji za dame

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA

v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kapljice proti zobobolu, steklenica 20 vin.
Mazilo zoper pege, lonček 1 K.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 80 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribijske olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepljivo in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrstno priporoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 vin., in 4 krono 80 vin.
Železnate kroglice, proti bledici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Matej Orehek :: Ljubljana

prodajalna v lastni hiši Kolodvorska ulica 26

Največja izbira raznovrstnega blaga kot: izgotovljenih oblek domačega izdelka, velika izbira klobukov in čepic, vseh velikosti obuvala, perila, ovratnic, kovčkov za izseljence, srebrnih ur in verižic in vseh galanterijskih predmetov priporočam

Edinotilno nizka cena!

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni **Trnkóczy** zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet v l. 1908 čez 72 milijonov K.

Lastna glavnica kron 420.537.92

Stanje vlog čez 20 milijonov K.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela 'Union' za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure 4¹/₂ 0/10 brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4¹/₂ 0/10 od vsakih 100 kron čistih 4.50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje.

Dr. Ivan Šušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg. Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani. Matija Ko'ar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posest. in blag. »Ljudske posojil.«, Ivan Pollak ml., tov., Karol Pollak, tov. in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4³/₄ 0/10, to je: daje za 200 kron 9 kron 30 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r., predsednik, podpredsednik.

Ivan Jax in sin v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17

priporočata svoje bogate zalogo ::

voznih koles

Šivalni stroji za rodbino in obrt

